

A fekete munka sokba kerülhet!

HU

GUTE ARBEIT FÜR
SACHSEN

BABS Beratungsstelle für
ausländische Beschäftigte
in Sachsen

www.babs.sachsen.de

Ezek lehetnek a fekete munka jellemzői:

- Nincs munkaszerződés vagy megállapodás a rábízott munkáról –
FIGYELEM = ÉRVÉNYTELEN!!!
- A pénzt készpénzben fizetik ki; nem adnak hozzá bérszelvényt
- Nem kapott betegsegélyző pénztártól biztosítási kártyát
- Nincs társadalombiztosítási azonosítószáma vagy adószáma

A fekete munka következményei a munkavállaló és a látszatvállalkozó számára:

- Nem fizet betegbiztosítási hozzájárulást = nincs biztosítása betegség esetére!
- Nem fizetnek társadalombiztosítási járulékokat (munkanélküli- és nyugdíjbiztosítás) = nem lesz jogosult I típusú munkanélküli segélyre, szociális juttatásokra és a jövőben nem vagy csak kevés nyugdíja lesz!
- A fizetés, tiszteletdíj után nem fizetnek adót = adóelkerülés = büntetőeljárás veszélye!
- Nincs lehetősége érvényesíteni a jogait a munkaadóval, illetve megbízóval szemben

Mi a fekete munka?

A fekete munkát az jellemzi, hogy a díjazás ellenében végzett **munkát nem jelentik be a hatóságnál és a biztosítónál**. A fizetés rendszerint készpénzben kézbe történik és nincs számla vagy másfajta bizonylat, amivel a tevékenységet igazolhatná.

A munkaadónak vélt előnyei származnak, mert **megtakarítja az adókat és társadalombiztosítási járulékokat** és senki nem ellenőrzi, hogy a munkajog törvényes előírásait betartja-e. A munkavállaló azonnal megkapja a fizetését **adólevonások nélkül**.

Mindkét oldal **jelentős kockázatot vállal!** A fekete munka illegális és minden esetben szabálysértésnek minősül, sok esetben egyenesen bűncselekmény. Érvényes **munkaszerződés sem jön létre**, úgyhogy sem a munkaadó, sem a fekete munkás semmilyen jogi igényt nem tud érvényesíteni a másikkal szemben.

Példa: Ha a munkaadó a megállapodás szerinti bért az elvégzett munka után nem fizeti ki, a feketén dolgozónak nincs lehetősége azt **jogi eszközökkel** behajtani. Vagy éppen nem tudja elérni, hogy a munkaadó munkavédelmi óvintézkedéseket tegyen.

A munkaadó számára is adódnak hátrányok a fekete munkával. Nem tudja pl. a munkából adódó kárenyhítést a feketén dolgozótól behajtani.

Németországban 2004. augusztus 1-én lépett hatályba a **fe fekete munka és illegális munkavállalás elleni törvény**, röviden fekete munka elleni törvény (SchwarzArbG).

A fekete munka fogalma alatt olyan tevékenység értendő, amely egyúttal az **érvényben levő törvények megsértését** is jelenti.

Ezek közé tartozik:

- Az adótörvény megsértése – adó megkurtyítása
- A társadalombiztosítási törvény megsértése

- A hatóságokkal és társadalombiztosítással szembeni közlési kötelezettségek be nem tartása
- iparüző tevékenység bejelentésének elmulasztása
- ipari cégjegyzékbe történő bejegyzés elmulasztása

A fekete munka fenti törvényi rendelkezéseire vonatkozóan léteznek **korlátozások** (SchwarzArbG 1§ 3. bek.).

A családtagoknak nyújtott szívességi szolgáltatás, a szomszédoknak vagy önmagának nyújtott segítség, melynek nem célja a nyereség, nem minősül fekete munkának, és így nem illegális.

Ha a tevékenységet csak **csekély díjazás** ellenében végzik, a nyereség elérésére irányuló szándék hiányát a törvényhozó teljesülnek ítéli. Ha családtagok, barátok, szomszédok vagy akár kollégák számára önkéntesen munkát végez anélkül, hogy azért fizetséget várna, de hálából mégis csak kap tőlük **egy csekély fizetséget**, az nem minősül fekete munkának.

A díjazás nagyságára vonatkozóan nem létezik meghatározott határ. Általában azt mondhatjuk, hogy ha a fizetség lényegesen az elvégzett munka gazdasági értéke alatt van, az inkább a nyereség elérésére irányuló szándék hiánya mellett szól és nem tartozik fekete munka fogalmába.

Kényszervállalkozás, mint a fekete munka speciális formája

Úgynevezett **kényszervállalkozás** akkor áll fenn, ha valaki a szerződése alapján ugyan önálló szolgáltatást vagy üzemi munkát teljesít egy idegen vállalkozás számára, ténylegesen azonban munkaviszonyban nem önálló munkát végez. Sok szabadúszó és önálló esetében valójában látszat önállóságról van szó – csak nem tudnak róla. Ennek jogi és sokba kerülő következményei lehetnek.

Ha a hatóságok megállapítják, hogy látszat önállóként dolgozik, utólagosan besorolják munkavállalónak. A megbízónak visszamenőlegesen meg kell fizetnie minden társadalombiztosítási járulékot és kereseti adót, saját magának is be kell fizetnie utólag a rá eső társadalombiztosítási járulékot (max. 3 hónap). Előfordulhat, hogy pénzbírságot is kell fizetnie, a megbízót nagyon magas pénzbírság is fenyegetheti.

Aki önálló, az a saját főnöke, a munkavállalóval ellentétben nem kap utasításokat. Egy bizonyos munka elvégzését fizetik ki neki, nem a munkaidejét. A munka díja a megbízóval alku tárgyát képezi. Maga dönti el, hogy mikor megy szabadságra. A megbízótól sem fizetett szabadságot, sem betegség esetén nem kap tovább fizetést.

Az önállónak számlát kell írnia, saját munkahelyet tart fenn, szerszámaint és munkanyagait maga vásárolja, a szállítást is maga intézi.

Ha gyanítja vagy bizonytalan, hogy látszatra önállóként foglalkoztatják-e, kereszen fel tanácsadó irodát!

A témával kapcsolatban bővebb információk találhatóak az alábbi címen:

www.existenzgruender.de

www.fuer-gruender.de

www.faire-mobilitaet.de

A balesetbiztosítási védelemről fekete munka esetén

Az alkalmazottakat a Társadalombiztosítási törvénykönyv VII, 2§, 1 bek. 1. sz. értelmében törvényi betegbiztosítás illeti meg. Ez akkor is érvényes, ha az alkalmazott a fent megadott módon fekete munkát végez. A fekete munkát egyébként túlnyomórészt nem függő foglalkoztatási viszony keretében végzik. A fekete munkát végzők jelentős többsége nem a megbízó munkavállalója, hanem üzemi vagy független szolgáltatási szerződés keretében dolgoznak a számára.

Az önálló tevékenység formájában végzett fekete munkára azonban rendszerint nem vonatkozik a törvényes betegbiztosítási védelem. A fekete munka általában érintett szakmai szervezetek, főleg az építőiparban, csak kérésre biztosítják az önálló tevékenységet (vállalkozók) üzöket munkahelyi baleset és foglalkozási betegségek ellen.

Fekete munka a Hartz-4 vonatkozásában: Szociális juttatások megszerzése csalárd módon

Aki Hartz 4 juttatásban részesül és fekete munkát végez, segélyezési csalást követ el. Fekete munka esetén a Hartz-4 juttatásban részesülőkkel szemben **büntetés szabható ki segélyezési csalás** miatt. A Hartz 4 esetén olyan szociális juttatásról van szó, amely olyan emberek alapbiztosítását szolgálja, akiknek erre a bevétele nem elegendő. Ezért aki ilyen segínyt kap, köteles minden **bevételét a munkaügyi központban bejelenteni**.

Aki fekete munkával szerzett jövedelmét eltitkolja annak érdekében, hogy Hartz 4 segélyben részesülhessen, büntetést követ el. A büntető törvénykönyv 263 §-a **pénzbüntetéssel vagy 5 évig terjedő szabadságvesztéssel** rendeli büntetni. Ezen felül rendszerint a kapott juttatás beszüntetésével vagy csökkentésével is számolni kell.

Fekete munkát nem csak munkanélküliek és önállók végeznek. Sok alkalmazott is dolgozik **bejelentett munkáján felül** feketén, hogy némi mellékkeresethez jusson. Ha azonban a munkaadó tudomást szerez a munkavállalója által végzett fekete munkáról, az azonnali felmondás oka lehet. Így lehetséges ez például abban az esetben, ha a fekete munkát a munkaadó valamely versenytársa számára végzi.

Illegális munkavállalás

Illegális munkavállalás alatt a következőt értjük:

- a szükséges tartózkodási jogcímmel és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező külföldiek foglalkoztatása és az ilyen külföldiek hasonló német munkavállalóknál kedvezőtlenebb munkafeltételekkel történő foglalkoztatása (**illegális külföldi foglalkoztatás**). Megjegyzés: 2007. augusztus 28-tól a harmadik országbeli külföldieknek akik önálló vállalkozókként szeretnének dolgozni tartózkodási engedélyre van szükségük amely megengedi, hogy ilyen tevékenységeket végezhessenek.
- Figyelmeztetés: 2007. augusztus 28-a óta az önálló tevékenységet folytató nem európai uniós tagállamból származó külföldiek számára is szükséges tartózkodási jogcím, ami a tevékenység üzésére feljogosítja.
- foglalkoztatás nélkül, hogy a minimálbérre vonatkozó törvényi szabályozás (MiLoG), a munkavállalók kiküldetéséről szóló törvény (AEntG) vagy a munkaerőkölcsönzési törvény (AÜG) szerinti minimálbért vagy az AEntG szerinti minimális munkavállalási feltételeket (például fizetett szabadság, német szabadságpénztárba történő járulékfizetési kötelezettség) betartanak.
- illegális munkaerő-kölcsönzés nem európai uniós vállalkozóknak (**illegális munkaerő-kölcsönzés**); a munkaerő-kölcsönzés alapvetően engedélyköteles, építési vállalkozás számára a munkaerő-kölcsönzés alapvetően tilos.

Az itt felsorolt köteleességek és feltételek, amelyek ellenőrzése a vámigazgatási hatóságok jogköre, nem a fekete munkáról szóló törvényből adódnak, hanem más jogszabályi előírásokból, például társadalombiztosítási törvény, a jövedelemadó-ról szóló törvény, az ipartörvény, a tartózkodási törvény, a minimálbérrel szóló törvény, a munkavállalók kiküldetéséről szóló törvény vagy a munkaerőkölcsönzésről szóló törvény.

Hol lehet a fekete munkát bejelenteni?

A fekete munka és illegális munkavállalás elleni küzdelemben rendelkezésére áll az illetékes vámhivatal fekete munka pénzügyőrség munkaterülete, ahol az esetleges fekete munkára vonatkozó észrevételeit megteheti írásban vagy telefonon.

A nevére és adataira alapvetően az adatvédelmi rendelkezések vonatkoznak, így azok illetékteleneknek nem adhatók tovább.

Észrevételeit természetesen névtelenül is leadhatja.

A fekete munka és az illegális foglalkoztatás elleni küzdelem több más hatóság támogatását is igényli.

A következő hatóságok és ügynökségek kötelesek együttműködni egymással – adóhatóságok, szövetségi áruszállítási irodák, szövetségi foglalkoztatási ügynökségek, egészségügyi biztosítások, nyugdíjbiztosító intézmények, szakmai szövetségek, kereskedelmi hatóságok, szociális szolgáltatások, az „Asyl” törvény szerint illetékes hatóságok, a külföldi hatóságok, a szövetségi hálózati ügynökségek, az országok rendőri felügyeleti hatóságok, az ipari biztonsági hatóságok, a közszolgálati hivatalok.

Mit ellenőriz a vám?

A vám fekete munka pénzügyőrségének alkalmazottai többek között ellenőrzik, hogy

- a munkaadó rendszeren bejelentette-e a nála foglalkoztatottakat a társadalombiztosítás felé,
- szociális juttatásokat, például I és II típusú munkanélküli segélyt nem jogosulatlanul igénylik-e,
- a munkaigazolásokat és mellékjövedelem igazolásokat rendszeren kiállították-e,
- külföldiek nem végeznek-e kereső tevékenységet a megfelelő engedélyek hiányában,
- nem foglalkoztatják-e a külföldieket kedvezőtlenebb munkafeltételek mellett, mint ahogyan a hasonló hazai munkavállalókat foglalkoztatják,

- betartják-e a munkafeltételeket, például a minimálbér törvény szerint minimálbér (MiLoG), a munkavállalók kiküldetéséről szóló törvény szerinti ágazati minimálbér (AEntG), valamint a munkaerő-kölcsönzésről szóló törvény (AÜG) szerinti legkisebb bérszint kifizetése,
- támpontok arra vonatkozólag, hogy az adófizetésre kötelezettek a szolgáltatási vagy munkateljesítményükből származó adózási kötelezettségüket nem teljesítik, mint pl. a kereseti adó és a forgalmi adó megfizetése.

A vám az ellenőrzést előzetes bejelentés és gyanúsítás nélkül végzi. Az elmúlt időszakokat is előveszi.

A munkavállalók és önálló tevékenységet folytatók részéről bemutatni szükséges iratok:

- személyi igazolvány, útlevél, útlevél vagy helyettesítő igazoló iratok,
- külföldiek esetében: útlevél, útlevél helyettesítő irat, tartózkodási jogcím, Duldung, tartózkodási engedély.

A munkaadónak nyomatékosan, írásban fel kell hívnia a munkavállalók figyelmét, hogy a személyi igazolványt, útlevelet, útlevél vagy igazolvány helyettesítő iratot maguknál kell tartaniuk és kérésre igazolniuk kell magukat. Ezt az útmutatót a szolgáltatás vagy munkateljesítés idejére meg kell őrizni és kérésre fel kell mutatni.

Minimálbér elleni vétség?

A vámigazgatásnak csak a munkaadó minimálbér elleni vétségeinek megbüntetésére a felelőssége. A minimálbér kifizetésére vonatkozó követelésének polgári jogi úton kell érvényt szereznie.

Ha a munkaadó munkavállalóinak nem biztosítja a minimálbérről szóló törvényi szabályozás (MiLoG), a munkavállalók kiküldetéséről szóló törvény (AEntG) vagy a munkaerő-kölcsönzési törvény (AÜG) szerint biztosítandó törvényi vagy kollektív szerződés szerinti munkafeltételeket vagy az ápolók számára a rendelet szerinti munkafeltételeket, akkor a munkavállaló a munkaadóval szembeni követelését peres úton érvényesítheti. Ennek során munkaügyi bírósághoz adhat be keresetet.

Ha a munkaadót a MiLoG 13§-a vagy az AEntG 14§-a értelmében megbízottként másik vállalkozás (megbízó) bízta meg a munka- vagy szolgáltatás teljesítésével, akkor a munkavállaló a megbízóval szembeni igényét a törvényesen elrendezett kezességvállalásból is érvényesítheti a német munkaügyi bíróságok előtt.

A kereset benyújtása nem korlátozódik a német munkavállalókra. A Németországba kiküldött munkavállalók is indíthatnak keresetet a külföldi székhelyű munkaadójukkal, de a megbízóval szemben is a német munkaügyi bíróságokon az AEntG szerint a kollektív szerződéses munkafeltételek vagy a MiLoG szerinti törvényes munkafeltételek biztosítása érdekében. A kereset csak a Németországbeli foglalkoztatásuk idejére korlátozódhat.

A fekete munkával és az illegális munkavállalással kapcsolatosan bővebb információk találhatóak a következő címen: www.zoll.de

Kapcsolat:

Tanácsadó iroda drezdában

Volkshaus Dresden –

Schützenplatz 14 (1. emelet), 01067 Dresden

Beszélt nyelvek

Leona Bláhová

Tel.: +49 351 85092728

Email: leona.blahova@babs-online.eu

német, cseh,
szlovák, angola

Paulína Bukaiová

Tel.: +49 351 85092729

Email: paulina.bukaiova@babs-online.eu

német, szlovák, lengyel,
cseh, angol

Tanácsadó iroda lipcsében

Listhaus Leipzig – Rosa-Luxemburg-Str. 27

(földszint), 04103 Leipzig

Paulina Sokolowska

Tel.: +49 341 68413085

Email: paulina.sokolowska@babs-online.eu

német, lengyel, angol

Ünige Albert

Tel.: +49 341 68413086

Email: uenige.albert@babs-online.eu

német, román,
magyar, angol

Drezdai és lipcsei irodai üzemeltető

Melanie Claus

Tel.: +49 351 85092730

Email: melanie.claus@babs-online.eu

német, angol

Felelősség kizárása: Ez a dokumentum általános jellegű információkat nyújt tájékoztatási céllal. A benne foglaltak helyességére szavatosságot nem vállalhatunk, ezekre alapozva jogi igényekkel fellépni nem lehet.

A tanácsadó központ külföldi alkalmazottaknak Szászországban (BABS) a szász tartomány gazdasági, munkaügyi és közlekedési minisztériumának kezdeményezése, mely a szász költségvetési képviselői által elfogadott adóbevétel alapján lesz finanszírozva.

Kiadó:

BABS – Tanácsadó központ külföldi alkalmazottaknak Szászországban
Schützenplatz 14, 01067 Dresden

Tel. +49 351 8509 2730

info@babs-online.eu

www.babs.sachsen.de

Állapot: 2019. Január

Kiadás: 2.000

Design: Metronom Agentur für Kommunikation und Design GmbH

Nyomtatás: Druckerei Mahnert GmbH